

การศึกษารูปแบบการบริหารการเงินของธุรกิจ (SMEs) ขนาด
เล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน *

Study on the Financial Management Model of Small SME
Business in Mae Hong Son Province

บุปผา คำนวน

Bupha Kumnuan

วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Mae Hong Son College, Chiang Mai Rajabhat University

Email: bupha_kum@cmru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารเงินและการจัดการทางการเงินของ
ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) เพื่อสร้างรูปแบบของการบริหาร
การเงินของธุรกิจ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ
ผู้ประกอบการที่อยู่ในความส่งเสริมของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี 2562-
2563 จำนวน 140 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความรู้
ความเข้าใจในการบริหารจัดการทางการเงินด้านการวางแผนทางการเงินที่ยังไม่ถูกต้องตาม
หลักการบริหารทางการเงิน ขาดระบบในการดำเนินธุรกิจตามหลักวิชาการ มีแบบฟอร์มในการ
บันทึกบัญชีในการบริหารการเงินที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั่วไป จากผล
การศึกษาข้างต้นได้นำไปสู่รูปแบบในการบริหารการเงินโดยออกแบบรูปแบบสมุดบัญชีจำนวน

* ได้รับความเห็นชอบ: 19 มิถุนายน 2566; แก้ไขบทความ: 14 กันยายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 15 กันยายน 2566

6 บัญชี ประกอบด้วย 1) สมุดบัญชีรายรับ 2) สมุดบัญชีรายจ่าย 3) สมุดบัญชีคุมสินค้า 4) สมุดบัญชีคุมวัตถุดิบ 5) สมุดงบทันทุนสินค้า 6) สมุดงบกําไรขาดทุน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ SMEs ในการออกแบบรูปแบบสมุดบัญชีในการบันทึกบัญชีเพื่อให้ตรงกับความต้องการ สามารถนำไปใช้ได้จริงในกิจการและทำให้สามารถวางแผนทางการเงินได้

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารการเงิน; ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

Abstract

The purposes of this research were 1) To study money management and financial management of Small Medium Enterprise (SMEs) businesses in Mae Hong Son province. 2) To create a model of financial management of small medium enterprise (SMEs) businesses in Mae Hong Son province. The sample group used in this research are 140 entrepreneurs who supported by office of provincial commercial affair Mae Hong Son province in 2019-2020 by using a questionnaire form as a tool to collect data.

The results showed that small medium enterprise (SMEs) businesses in Mae Hong Son Province have knowledge and understanding of financial management in terms of financial planning that is not yet in accordance with financial management principles. Lack of system for conducting business according to academic principles. There are forms of accounting in financial management that do not conform to the generally accepted standard format. From the results of the above study, it has led to a model of financial management by designing a book of 6 accounts, consisting of 1) Revenue Account 2) Expense Account 3) Inventory Control Account 4) Raw Material Control Account 5) Manufacturing Cost Statement 6) Income statement by participation of SMEs entrepreneurs in designing the format of the account book for accounting records to meet the needs It can be used in real life and makes financial planning possible.

Keywords: format; financial management; small and medium enterprises (SMEs)

1. บทนำ

ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ปี พ.ศ. 2561 – 2564) ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2564) โดยได้พิจารณาถึงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) นโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) และแนวทางการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต (Mae Hong Son : The Valley of Charm) โดยมีเป้าหมาย “คนแม่ฮ่องสอนต้องอยู่ได้อย่างมีความสุข พึ่งพาตนเองได้ เข้าถึงบริการสาธารณสุขแหล่งรายได้ใหม่เพื่อยกระดับฐานเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน” โดยมีการกำหนดแนวทางการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และการสร้างสรรค์เศรษฐกิจใหม่เพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืน รวมทั้งการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม การปลูกฝังจิตสำนึกเด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยการจัดการแบบบูรณาการให้คงความอุดมสมบูรณ์ยั่งยืน และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เหมาะสม

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ปี พ.ศ. 2561 – 2564) ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดแม่ฮ่องสอน: วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ประเด็นยุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2561- 2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ “เมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เปิดประตูสู่ตะวันตก ยกระดับคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจให้ยั่งยืน บนพื้นฐานแห่งความพอเพียง” ซึ่งในแผนยุทธศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ปี พ.ศ. 2561 – 2564) ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมและพัฒนากิจการการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน เป้าประสงค์ที่ 2 ส่งเสริมพัฒนาสนับสนุนผลิตภัณฑ์และผู้ประกอบการของจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันได้ ตัวชี้วัดที่ 2 : ร้อยละรายได้ของผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้น กลยุทธ์ 2.1 ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม และมาตรฐาน เพื่อสามารถแข่งขันได้ กลยุทธ์ 2.2 พัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขัน ซึ่งกระบวนการในการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 2 และ

เป้าประสงค์ที่ 2 ต้องมีการส่งเสริมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ขณะนี้ผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง ลำพูน และ แม่ฮ่องสอน ในปี 2559 การจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ในปี 2559 มีทั้งสิ้น 3,076 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 478 ราย คิดเป็น 18.40% ซึ่งจังหวัดที่มีการจดทะเบียนจัดตั้งสูงสุด คือ จังหวัดเชียงใหม่ รองลงมาคือ ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแนวโน้มการจดทะเบียนจัดตั้งเฉลี่ย พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2560 มีจำนวนการจดทะเบียนจัดตั้ง เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าปี 2559 คิดเป็น 3.45% ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนผู้ประกอบการที่จดทะเบียน จำนวน 452 คิดเป็น 1.94 % จำนวนทุนจดทะเบียน 960.05 ล้านบาท คิดเป็น 0.56 % ขนาดธุรกิจในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถึง 99.35% และประกอบธุรกิจบริการสูงสุด คิดเป็น 55.68% รองลงมาคือขายส่ง/ปลีก 31.52% และธุรกิจการผลิต 12.80% ตามลำดับ (กรมพัฒนาธุรกิจ, 2559)

จากข้อมูลในการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ยังมีอัตราส่วนที่น้อย เพื่อให้เป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ปี พ.ศ. 2561 – 2564) ต้องมีการส่งเสริมศักยภาพของ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สามารถมีขีดความสามารถในการแข่งขัน และให้เกิดความยั่งยืนของผู้ประกอบการ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีบทบาทสำคัญในระดับธุรกิจภาคประชาชนที่นำไปสู่การกระจายรายได้ที่ดีขึ้น การทำธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สิ่งที่สำคัญไม่แพ้การบริหารจัดการภายในองค์กรก็คือ การบริหารการเงิน เนื่องจากในธุรกิจ SME กระแสเงินที่ไหลผ่านกิจการมักจะหมุนเวียนอย่างรวดเร็ว และมักจะมีรูปแบบและการเดินของการไหลของเงินที่เป็นรอบซ้ำๆ กัน ปัญหาที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มักจะต้องเจอเกี่ยวกับการบริหารการเงินอย่างไม่มีประสิทธิภาพให้กับธุรกิจก็คือ การเข้าถึงแหล่งทุน การบริหารจัดการกับเงินทุนหมุนเวียน ตลอดจนการจัดทำระบบการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการเงินของธุรกิจ (SMEs) ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีอยู่เกิดความเข้มแข็งสามารถยกระดับธุรกิจที่มีอยู่ให้ก้าวไปสู่ธุรกิจขนาด

ที่ใหญ่ขึ้นสามารถนำกิจการไปสู่การเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน รวมทั้งผลักดันให้เกิดธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างรายได้ที่ดีขึ้นกับชาวจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไปตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ปี พ.ศ. 2561 – 2564) ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารเงินและการจัดการทางการเงินของ ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. เพื่อสร้างรูปแบบของการบริหารการเงินของธุรกิจ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในรูปแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ใช้แบบสอบถามและวิธีการสัมภาษณ์แบบรายบุคคลและการสัมภาษณ์แบบกลุ่มหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้คำตอบในประเด็นที่หลากหลายและมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับการดำเนินงานในปัจจุบัน คือ รูปแบบการบริหารการเงินของธุรกิจธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีหน่วยวิเคราะห์ในการศึกษา (Unit of Analysis) คือ ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน แหล่งที่มาของข้อมูลมาจาก 2 แหล่ง คือ 1) ข้อมูลทุติยภูมิได้จากเอกสารและรายงานการประชุมที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หนังสือ ตำรา วารสารและสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ 2) ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ผู้วิจัยได้เลือกใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้ข้อมูลปี 2562- 2563 ที่อยู่ในความส่งเสริมของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1,866 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กประกอบด้วย 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กของแต่ละอำเภอ

อำเภอละ 20 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 140 คน เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจต่อการวางแผนด้านการเงิน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ และการบริหารเงินและการจัดการทางการเงินของ ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเบื้องต้น ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริหารการเงินเพื่อสร้างรูปแบบของการบริหารการเงินของธุรกิจ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษารูปแบบการบริหารการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยได้จัดประชุมและฝึกอบรมผู้ช่วยนักวิจัย เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เนื้อหาของแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ และวิธีการสัมภาษณ์ รวมถึงวัตถุประสงค์ในการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.2 ผู้วิจัยได้ประสานผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ขนาดเล็ก จากรายชื่อผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ในความส่งเสริมของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อนัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากการเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่ เพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) กำหนดกรอบการวิเคราะห์ ผ่านการวิเคราะห์

เชิงบรรยาย วิเคราะห์ข้อคิดเห็นที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และเอกสารหรือการจดบันทึก ข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำมาเขียนบรรยายสรุปตามหัวข้อด้านต่าง ๆ

การสังเคราะห์ข้อมูล (synthesis analysis) ผู้วิจัยได้นำผลของการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษารูปแบบการบริหารการเงินของธุรกิจ (SMEs) ขนาดเล็ก ตามประเด็นของวัตถุประสงค์ การวิจัย และนำข้อมูลประเด็นจากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ เพื่อบูรณาการและหาปัจจัยหรือ องค์ประกอบต่าง ๆ ในการสร้างเป็นรูปแบบการบริหารการเงินของธุรกิจธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ขนาดเล็กที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารการเงินและการ จัดการทางการเงินของ ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดการทางการเงินของ ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการทางการเงินด้านการวางแผนทางการเงินที่ยังไม่ถูกต้องตามหลักการบริหาร ทางการเงิน ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินนั้นค่อนข้างมีข้อจำกัดเนื่องจาก ผู้ประกอบธุรกิจ SME ขนาดอำนาจในการต่อรอง อุปสรรคในเรื่องของเงื่อนไขในการอนุมัติวงเงินกู้ การวางแผนการเงินยังมีกระบวนการที่ยังไม่ถูกต้อง ไม่มีการจัดทำแผนธุรกิจ ขาดความมีวินัย ทางการเงินในเรื่องของความต่อเนื่องในการจดบันทึกบัญชีจึงไม่สามารถแจกแจงรายรับรายจ่าย ของธุรกิจได้ แบบฟอร์มในการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการปิดบังข้อมูล และมีการปรับปรุงตัวเลขในการบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย เนื่องจากมีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องต้นทุน ทางด้านภาษีจึงเป็นผลให้ไม่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจการที่แท้จริงได้ การจัดสรร การใช้เงินทุน ไม่ได้มีการกระจายเงินลงทุนไปในรูปแบบการลงทุนในรูปแบบอื่น เนื่องจากไม่กล้า เสี่ยงและมีความไม่มั่นใจกับสถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องของโรคอุบัติใหม่โควิด 19 และ สถานการณ์การทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยี ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ด้านการจัดหาเงินทุนเนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ส่วนใหญ่มีลักษณะการประกอบการ แบบเจ้าของคนเดียวในการจัดหาเงินทุนในการดำเนินกิจการมาจากเงินส่วนตัวมากกว่าที่จะ จัดหาเงินทุนมาจากแหล่งอื่น มีการจัดหาเงินทุนจากมาจากการก่อหนี้ระยะสั้นโดยจากการได้รับ สินเชื่อทางการค้าหรือเจ้าหนี้ทางการค้า และมีการจัดหาเงินระยะยาวจากการกู้ยืมเงินจาก

สถาบันการเงินค่อนข้างน้อย เนื่องจากข้อจำกัดจากเงื่อนไขในการอนุมัติให้กู้ยืม ด้านการควบคุมทางการเงิน มีการควบคุมทางการเงินโดยมีการวางแผนและควบคุมทางการเงินแต่ยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั่วไป แบบฟอร์มที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินที่ยังไม่เป็นระบบ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการบันทึกบัญชีในการควบคุมทางการเงิน ด้านการบริหารจัดการ กิจการไม่มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ขาดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ วิธีการ และการนำไปสู่การปฏิบัติจริง ไม่มีการกระจายอำนาจการบริหาร จึงทำให้ไม่สามารถตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบของการบริหารการเงินของธุรกิจ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการเงิน เพื่อสร้างรูปแบบของการบริหารการเงินของธุรกิจ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การจัดทำงบการเงินรายรับ และรายจ่ายไม่ได้มีการจัดทำงบการเงินที่เป็นระบบ ไม่มีการบันทึกบัญชีอย่างสม่ำเสมอทำให้ไม่ทราบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่ามีการใช้จ่ายอะไรบ้าง การจัดทำเอกสารรับเงิน ไม่ได้มีการจัดทำบิลเงินสด เมื่อมีการรับเงินค่าสินค้า ยังไม่มีแบบฟอร์มที่ชัดเจนในการใช้สำหรับการบันทึกรายการที่เกิดขึ้น เช่น สมุดคุมสินค้า สมุดคุมวัตถุดิบ เป็นต้นนอกจากนี้การจัดเก็บเอกสาร ไม่ได้มีจัดเก็บเอกสารไว้เป็นหมวดหมู่ ทำให้เกิดเอกสารสูญหาย ไม่สามารถจดบันทึกรายการได้ ส่งผลทำให้รายงานทางการเงินที่ออกมาไม่สมบูรณ์ ด้านรูปแบบของการบริหารการเงิน ผู้ประกอบการ SMEs ยังขาดความรู้ในการจัดทำบัญชีที่เป็นรูปแบบ ขาดรูปแบบบัญชีที่เหมาะสมตามที่ต้องการ รูปแบบการบันทึกบัญชีที่ผ่านมาไม่เอื้อต่อการดำเนินงาน ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง และไม่มีเวลาในการทำบัญชีเนื่องจากมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการได้ จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรูปแบบและสร้างรูปแบบของการบริหารการเงินของธุรกิจ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนขึ้น โดยออกแบบสมุดบัญชีระบบใหม่ 6 บัญชี ประกอบด้วย 1) สมุดบัญชีรายรับ 2) สมุดบัญชีรายจ่าย 3) สมุดบัญชีคุมสินค้า 4) สมุดบัญชีคุมวัตถุดิบ 5) สมุดงบทันทุนสินค้า และ 6) สมุดงบท่าไรขาดทุน โดยที่ผู้ประกอบการ SMEs ได้มีส่วนร่วมในการในการออกแบบรูปแบบบัญชี และเอกสารในการบันทึกบัญชีเพื่อให้ตรงกับความต้องการเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริงในกิจการ

5. อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อด้านการบริหารเงินและการจัดการทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านการวางแผนทางการเงิน ผู้ประกอบการยังมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทางการเงินด้านการวางแผนทางการเงินที่ยังไม่ถูกต้องตามหลักการบริหารทางการเงิน การเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินนั้นค่อนข้างมีข้อจำกัด ด้านการจัดสรรการใช้เงินทุนไม่ได้มีการกระจายเงินลงทุนไปในรูปแบบการลงทุนในรูปแบบอื่น เนื่องจากไม่มีองค์ความรู้ในกระบวนการในการจัดสรรการใช้เงินทุน ไม่กล้าเสี่ยงที่จะนำเงินทุนของกิจการไปลงทุนในรูปแบบการลงทุนอื่นเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องของโรคอุบัติใหม่โควิด 19 และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยี ด้านการจัดหาเงินทุนผู้ประกอบการมีลักษณะการประกอบการแบบเจ้าของคนเดียวเป็นส่วนใหญ่ในการจัดหาเงินทุนในการดำเนินกิจการ มาจากเงินลงทุนส่วนตัว การจัดหาเงินทุนจากมาจากการก่อหนี้ระยะสั้นโดยจากได้รับสินเชื่อทางการค้า หรือเจ้าหนี้ทางการค้า และมีการจัดหาเงินทุนจากการจัดหาเงินระยะยาวจากการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินค่อนข้างน้อย เนื่องจากข้อจำกัดจากเงื่อนไขในการอนุมัติให้กู้ยืม ด้านการควบคุมทางการเงิน ผู้ประกอบการมีการวางแผนและควบคุมทางการเงินที่ยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั่วไป ไม่มีแบบฟอร์มในการจัดทำงบการเงินที่เป็นระบบ และยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการบันทึกบัญชีในการควบคุมทางการเงิน ด้านการบริหารจัดการ กิจการไม่มีโครงสร้างการบริหารจัดการที่นำมาใช้ได้จริง ผู้ประกอบการบางรายยังขาดความรู้และความเข้าใจในการบริหารจัดการกิจการ รวมถึงวิธีการบริหารและการนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง การตัดสินใจในกิจการขึ้นอยู่กับสมาชิกบางรายเท่านั้น ผู้ประกอบการยังขาดทักษะในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในด้านการบริหารจัดการของกิจการ

ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบของการบริหารการเงินของธุรกิจ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านรูปแบบการบัญชี ยังไม่มีรูปแบบการบัญชีที่ใช้ในการบริหารการเงิน ทำให้ข้อมูลทางบัญชีไม่เพียงพอต่อการใช้ในการบริหารการตัดสินใจซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พุทธิมน สุวรรณอาสน์ (2554) ได้วิจัยเรื่องการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการบัญชีและการเงินแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาธุรกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ตำบลสง่าบ้านอำเภออดอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทางกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ยังไม่มีระบบบัญชีทำให้ผู้วิจัยต้องเข้าไปให้ความรู้และให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาที่ทดลองปฏิบัติออกแบบระบบ

บัญชีขึ้น ด้านการบันทึกบัญชี ไม่มีการบันทึกบัญชีอย่างสม่ำเสมอทำให้ไม่ทราบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่ามีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นภาพร เคลื่อนเพชร (2557) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบัญชีให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรและอินทรีย ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า วิสาหกิจชุมชนไม่ได้มีการบันทึกรายรับรายจ่ายทุกวัน และไม่ได้มีการบันทึกอย่างต่อเนื่อง วิสาหกิจยังไม่มีแบบฟอร์มที่ใช้ในการบันทึกรายการที่เกิดขึ้น ผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชียังขาดพื้นฐานความรู้ในด้านการบันทึกบัญชี ด้านการจัดเก็บเอกสาร ไม่ได้มีจัดเก็บเอกสารไว้เป็นหมวดหมู่ ทำให้เกิดเอกสารสูญหาย ไม่สามารถจดบันทึกรายการได้ ส่งผลทำให้รายงานทางการเงินที่ออกมาไม่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บันเฉย ศรีแก้ว, วิภาภรณ์ ศรีหาธาตุ, และ ปิยะณัฐ ฤนพุทธดม (2559, น. 121) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชน ทอผ้าสีธรรมชาติ: กรณีศึกษากลุ่มบ้านหนองหัววัว ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างไม่มีการกำหนดผังงาน และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่เหมาะสมตามหลักการควบคุมภายใน อีกทั้งยังสอดคล้องกับสัจจวัฒน์ วรโยธา, มนัสดาชัยสวนนิยากรณ์, วิลาสินี แสงคำพระ, และ มงคล กิตติวุฒิกโร (2561, น. 81) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไธดำบลำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า 1) ลักษณะการประกอบการเป็นรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว มีสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชี คือมีคู่มือบัญชีกลุ่มผู้ผลิตหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่ไม่นำมาใช้ปฏิบัติ เนื่องจากมีความซับซ้อนและมีภาระหน้าในการผลิตสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้าทำให้ไม่มีการลงบัญชีตามคู่มือ จะมีเพียงการบันทึกรายรับ-รายจ่าย ซึ่งไม่มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ ไม่มีการอ้างอิงเอกสาร ไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ไม่มีการควบคุมปริมาณสินค้าข้อมูลที่ได้จึงขาดความน่าเชื่อถือ

6. องค์กรความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงข้อสรุปที่บ่งชี้ชัดว่าในการศึกษารูปแบบการบริหารการเงินของธุรกิจ (SMEs) ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ การบริหารเงินและการจัดการทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น การที่ได้รับการส่งเสริมด้านการพัฒนาองค์กรความรู้และทักษะเพื่อให้

เกิดความรู้ความเข้าใจสามารถเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติและพัฒนาในการบริหารจัดการทางการเงินของธุรกิจให้ธุรกิจเกิดความเข้มแข็ง นอกจากนี้ผลจากการศึกษาวิจัยนี้จะมีประโยชน์สำหรับการนำไปใช้เป็นต้นแบบหรือแนวทางรูปแบบในการบริหารจัดการการเงินที่ถูกต้องตามหลักการบริหารทางการเงิน สามารถที่จะดำเนินการทางธุรกิจให้มั่นคงและอยู่รอดได้ ภายใต้สถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ รวมทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืน

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

สถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้เช่นวิกฤตการณ์เชื้อไวรัสโควิด-19 ที่มีมาตรการควบคุมด้านต่าง ๆ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาและเป็นไปอย่างรวดเร็ว ปัจจัยเหล่านี้เป็นข้อจำกัดการดำเนินงานของผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก สิ่งที่ผู้ประกอบการต้องการคือการได้รับการส่งเสริมด้านองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการทางการเงิน มาตรฐานการผลิตสินค้า นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ประกอบการสามารถกระจายสินค้าได้มากขึ้น รวมถึงเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคได้หลายกลุ่มเพื่อเพิ่มฐานลูกค้า กิจกรรมสามารถอยู่รอดได้

2. ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลต้นทุนการผลิต และงบรายได้ และค่าใช้จ่าย ว่าสามารถใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ทางการเงินได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลในด้านการบริหารการเงินของกิจการ เช่น ความสามารถในการกำไร การบริหารต้นทุน เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับคู่แข่ง ที่ผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน เพื่อให้ทราบว่าควรจะปรับปรุงในส่วนใดบ้าง เพื่อให้สามารถแข่งขันคู่แข่งได้

2.2 ควรทำการศึกษากระบวนการจัดการด้านการบัญชี การเงินการจัดการการตลาด ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง และมีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ดีในทุกด้าน

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยที่ส่งเสริมการให้องค์ความรู้แก่ผู้ประกอบการ เช่น การใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ การควบคุม

มาตรฐานการผลิต การพัฒนามาตรฐานการบริการ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในการดำเนินธุรกิจ
ให้ผู้ประกอบการสามารถพึ่งพาตนเองได้

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจ. (2559). สถิติข้อมูล. สืบค้นจาก <https://www.dbd.go.th/common-article/2#>

นภาพร เคลื่อนเพชร. (2557). การพัฒนาระบบบัญชีให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์ ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บันเฉย ศรีแก้ว, วิภาภรณ์ ศรีหาธาตุ, และ ปิยะณัฐ ฤนพุทธม. (2559). การพัฒนารูปแบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชนทอผ้าสี่ธรรมชาติ: กรณีศึกษากลุ่ม บ้านหนองหัววัว ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการสมาคม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 22(2), 121-130.

พุทธรณ สุวรรณอาสน์. (2554). การพัฒนาศักยภาพด้านบัญชีการเงินของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บ บ้านดอกแดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สัจจวัฒน์ วรโยธา, มนัสดา ชัยสวณิยากรณ์, วิลาสินี แสงคำพระ, และ มงคล กิตติวุฒิกโร.

(2561). การพัฒนาระบบบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 8(2), 81-89.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.

สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2564). แผนยุทธศาสตร์จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ปี พ.ศ.2561-2564). สืบค้นจาก <https://www.maehongson.go.th/new/document/ยุทธศาสตร์-ปี-พ-ศ-2561-2564/>